

Kulturdråpen

Du slutter ikke å like kulturopplevelser selv om livet forandrer seg.

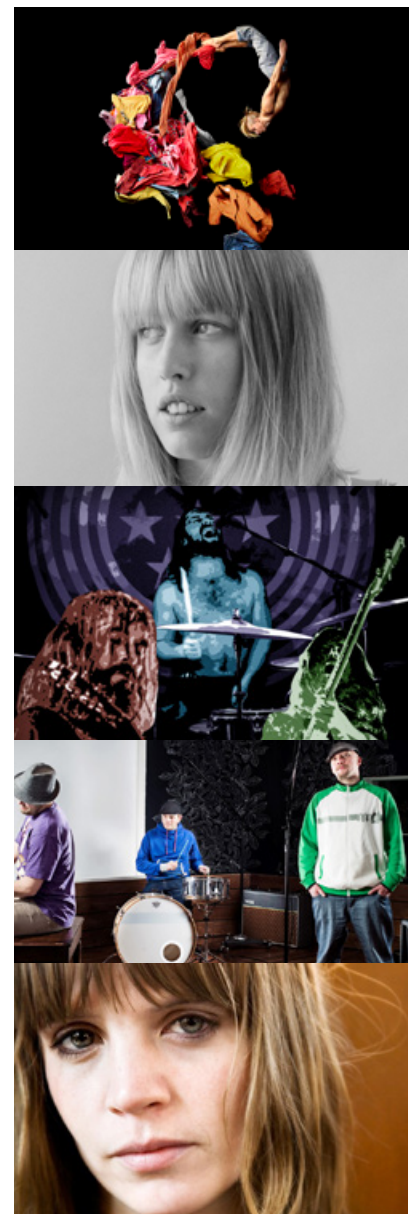
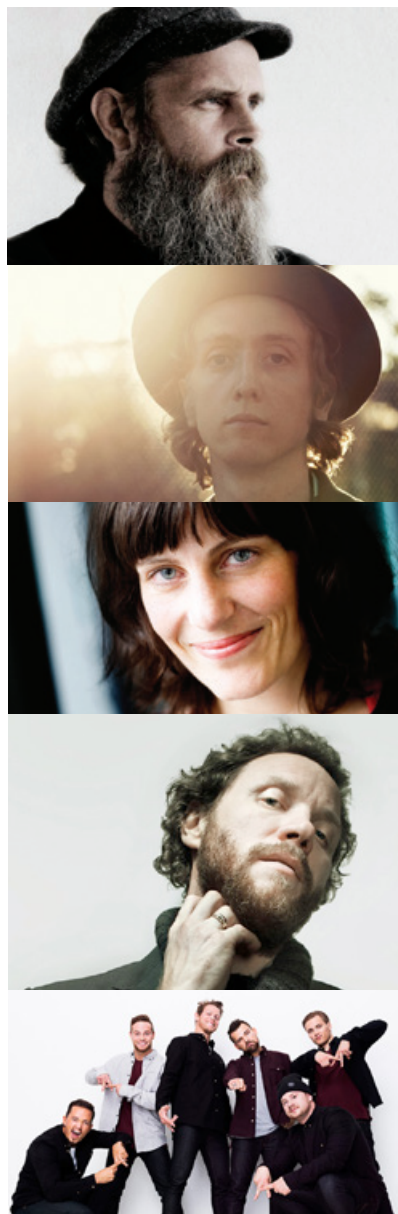
Du er deg, enten du befinner deg på utsiden eller innsiden av en institusjon. Setter du pris på teater, vil du kjenne savn om muligheten til å

oppleve scenekunst forsvinner. Kulturelle aktiviteter kan være den lille dråpen som holder oss flytende, som gjør dagen litt bedre, og som på sikt kan

Kulturdråpen gir kulturaktiviteter til mennesker i rusinstitusjoner, fengsler, dagsentre og ettervern i Østfold.

hjelpe oss til å se annerledes på ting.

Fordi kunst og kultur bør være tilgjengelig for alle!

Kulturdråpen

Fakta

En dråpe kultur

Kulturdråpen er en organisasjon som drives etter samme prinsipp og modell som Den kulturelle skolesekken, og skal bidra til at mennesker på institusjoner, i fengsler, dagsentre og i ettervern får kontinuerlige og profesjonelle kunst- og kulturtilbud. Det handler om å gi mennesker verdighet, selvtillit og mulighet for gode opplevelser. Om å utjevne sosiale forskjeller og styrke følelsen av tilhørighet. Vi vet at deltakelse i kulturlivet kan gjøre underverker for den enkelte.

Bakgrunn

Kulturdråpen springer ut fra Dråpekort som var postkort som ble solgt på gata hvor selgerne fikk halvparten av beløpet. Det ble produsert 10 serier av Dråpekort i 2008 og 2009.

Etablert

Kulturdråpen ble etablert i 2009 av Monica Leander. Kulturdråpen ble en fast ordning og del av Østfold kulturutvikling fra 2013 med en 50 % fast stilling. Avhengig av at prosjektstøtten fra Helsedirektoratet og Kriminalomsorgen fortsetter for å kunne engasjere musikere, kunstnere og utøvere.

Støttes av

Helsedirektoratet, Kriminalomsorgen, Østfold fylkeskommune og Østfold kulturutvikling.

Aktivitet i løpet av året

Ca. 10 turnéer fordelt på konserter, teater, skriveverksteder, kor og andre kreative verksteder. Alt foregår på institusjoner og i fengsler i Østfold.

Kulturdråpen magasin

Idé: Monica Leander
Redaktør: Kristine L. Andreassen
Journalist: Kristine L. Andreassen
Forsidetekst: Monica Isakstuen
Utforming: Runeøsthaugen ID

**Andre arrangement
Kulturdråpen driver**

Dråpekonserter arrangeres hvert år med forskjellige artister hvor inntektene går til rusforebyggende prosjekter i Østfold.

Dråpekonferanse er en fagkonferanse og arrangeres annet hvert år med fokus på utsatte gruppers integrering og deltakelse i kulturlivet

Dråpekort hadde siste ordinære utgivelse i 2009. GatemagaZinet har lånt Dråpekort-prosjektet og har gitt ut en serie per år fra 2014 til 2017 som substitutt til magasinet.

I 2018 lanseres det nye serier med Dråpekort i egen regi. Disse skal selges gjennom andre kanaler.

**Våre venner og
samarbeidspartnere:**

Halden fengsel
Indre Østfold fengsel – Trøgstad
Indre Østfold fengsel – Eidsberg
Sarpsborg fengsel
Ravneberget fengsel
Origosenteret
Phoenix Haga
Fossumkollektivet
Kirkens Bymisjon Café Britannia i Fredrikstad
U3 senteret – psykiatrisk dagsenter
GatemagaZinet
Skjelfoss psykiatriske senter
Sykehuset Østfold – rusbehandling
Østfold fylkeskommune
Østfold kulturutvikling
Helsedirektoratet
Kriminalomsorgen
Østfold musikkråd

Dråpekort, Dråpekonserter og Kulturdråpen er til minne om Morten Leander. På bildet: Monica Leander som Pippi og Morten som Hulken. Motivet ble brukt i Dråpekort serie#1. Foto: Jens Olav Simensen.

Den lille diamanten

«Helgen etter var det ingen som rømte til Oslo!». Sa rusinstitusjonslederen svært begeistret og imponert. Vi hadde vært på konsert der et par uker før og fikk rapport om Kulturdråpens opplegg på stedet. Vi hadde skjönt at det dessverre ikke var så sjelden at noen av de unge tok seg en liten flukt til hovedstaden i helgene.

«Alle ville være hjemme og hygge seg – det var så god stemning i huset etter konserten». «Hele huset synger» var navnet på produksjonen. Fullt band med vokalist hadde levert en sterk konsert med høy godfotfaktor og generøs samspillinnstilling. Hvem hadde trodd at så mange turde å gå opp på scenen for å synge favorittlåta si? Hva var det som skjedde var spørsmålet som preget blikkene til de svært kompetente ansatte på institusjonen.

Og slik er gode kunstopplevelser. Om det er i skolen, i fengsler, på rusinstitusjoner, på eldreinstitusjoner, eller i kulturhuset; – når kvalitetsutøvelse parres med et inderlig ønske om å ha toveiskontakt med sitt publikum, skapes magiske stunder.

Vi kan ikke forklare hva som skjedde, men vi ser at det skjer hele tiden. Å få være vitne til gode mestringsopplevelser er som å se gråsten bli til edelsten. De gnistrende skinnende øynene forteller oss at det er håp i dette arbeidet; en diamant er kommet til syne under den tykke steinharde overlevelsedrakten de bærer utenpå.

Odd René synger på en Dråpekonsert: «There have been times that I thought I couldn't last for long. But now I think I'm able to carry on. It's been a long, a long time coming. But I know a change is gonna come, oh yes it will.» Og på samme måte er Kulturdråpen en liten skinnende diamant blant de mange store og små edelstener av forskjellige slag i Østfold kulturutvikling.

Kulturdråpen har ingen overlevelsedrakt å ta på seg – den lever sitt sårbare liv videre totalt i hendene på de som har makt til å bevilge en liten slant.

Tormod Gangfløt
Direktør
Østfold kulturutvikling

«Det betyr mye for meg å få kulturopplevelser. Jeg blir glad, og jeg får mulighet til å drømme meg bort i musikken. Det er fint med et avbrekk fra alt i behandlingen. Og det er fint at dere i Kulturdråpen og musikerne bryr dere om oss, det gjør meg rørt. Det gir meg positivt påfyll og motivasjon.»

Beboer på Phoenix Haga

Helse i hver dråpe

Helsedirektoratet forvalter en tilskuddsordning hvor formålet er å støtte opp om frivillige og ideelle virksomheter som driver aktivitets- og oppfølgingstilbud overfor personer med rusmiddelproblemer eller prostitusjonserfaring. Tiltakene som støttes skal bidra til større mangfold i samfunnets samlede innsats overfor målgruppen. Tiltakene skal som en hovedregel komme i tillegg til de ordinære, lovpålagte oppgavene som utføres i regi av kommunene.

Kulturdråpen vurderes å være i tråd med formålet for tilskuddsordningen gjennom å være et supplement til ordinære, lovpålagte oppgaver.

Ketil Nordstrand
Avdeling for psykisk helse og rus
Helsedirektoratet

«Kulturdråpen fyller et behov som ellers ikke ville blitt fylt på en måte som styrker deltakelse og normalisering til samfunnet.»

Sitat fra samarbeidspartner.

Kriminalomsorgen

Jon Sverre Bråthen

Kulturdråpen samarbeider med fengslene i Østfold

Artistene som kommer er flinke til å tilpasse seg fasilitetene i fengselet. Alt fra et stort konsertlokale i Halden fengsel til et lite fellesskapsrom i Sarpsborg fengsel. Konsertene er svært populære blant de innsatte. De viser stor interesse og engasjement. De innsatte deltar av og til selv musikalsk med den mestringsopplevelsen dette gir. Dette er en fin måte å nå frem til alle innsatte uavhengig av språk, kultur, nasjonalitet og religiøs tilhørighet.

Arrangementene er et viktig bidrag til normalisering i fengslene. De får muligheten til å gå på kulturarrangementer på linje med andre i samfunnet. Det er få andre kulturtilbud i fengslene. Det er derfor bra at kulturen kommer inn i fengslene når de innsatte ikke kan benytte seg av disse tilbudene ute i samfunnet.

Kulturdråpens tilbud er viktig. Det stimulerer de innsatte og mange av disse har ikke hatt noen særlige kulturopplevelser tidligere. De får nye opplevelser, nye tanker og kan bl.a. snakke om dette i stedet for om fengselshverdagen når de får besøk av familie og venner. Mange lever et vanskelig liv også når de ikke er i fengsel. Kulturarrangementene skaper nye opplevelser og forståelse for kultur, uavhengig av sjanger. Innsatte og ansatte har mulighet til å samles om en felles opplevelse. Dette fellesskapet gir rom for diskusjon og samtaler. Jeg vil benytte anledningen til å takke for et meget godt samarbeid med Kulturdråpen.

Jon Sverre Bråthen
Regiondirektør
Kriminalomsorgen

Halden fengsel

Mette Marion Fredriksen

Kulturdråpen gir normalitet og felles opplevelser

For oss i Halden fengsel har Kulturdråpen vært en viktig bidragsyter i rehabiliteringsarbeidet for våre innsatte siden vi åpnet vår virksomhet. Vi har i løpet av disse fem årene blitt tilbudt et variert knippe med artister og konserter i forskjellige formater tilpasset våre muligheter og fasiliteter.

Gjennom sine tilbud har Kulturdråpen medvirket til at innsatte er gitt mulighet til å delta i noe av det hverdagslige og kulturelle som foregår utenfor murene. Dette er i tråd med vårt samfunnsoppdrag som handler om normalitet og positiv endring gjennom soningen.

Halden fengsels visjon er: «Straff som virker – endring som varer». Kulturdråpens bidrag har i aller høyeste grad understøttet og hjulpet oss i arbeidet med denne målsetningen.

Mette Marion Fredriksen
Driftssjef
Halden fengsel

«Dette var en fantastisk opplevelse helt utenom det vanlige. Jeg lo så jeg skrek! Jeg ble ydmyk over livet her med de som tok seg tid til oss!

Tilbakemeldinger etter konsert av selger av GatemagaZinet i Fredrikstad.

Ravneberget fengsel

Cathrine Åneby

Samarbeidet med Kulturdråpen

Ravneberget fengsel er et kvinnefengsel med lav sikkerhet. Vi har 50 plasser. Det sitter kvinner på mange forskjellige dommer og de er fra mange land. Vi tar også varetekt.

Alle innsatte og ansatte ved kvinnefengselet i Sarpsborg er glade for at Kulturdråpen finnes. Vi har i mange år hatt gleden av å få tilbud om flotte konserter, skrivekurs og andre positive tiltak innen kulturbiten.

Det er nesten magisk hver gang en ny artist eller gruppe kommer for å holde konsert. Det blir nært og spesielt hver gang! Tårer, smil, latter, allsang, applaus og gode opplevelser for både innsatte, ansatte og artistene selv. Det at våre jenter får slike kulturopplevelser er utrolig bra!

Så vi gleder oss til fortsatt samarbeid og nye fine opplevelser!

Cathrine Åneby
(her med Eva & The Heartmaker)
Kontaktperson
Ravneberget fengsel

«Det å få oppleve konserter og kulturaktiviteter blir som en gave, og at det faktisk er noen som tenker på oss også.»

Beboer på Phoenix Haga

Phoenix Haga

Terje Turøy

Mestringsfølelse

Phoenix Haga er et behandlingssenter for unge rusmiddelavhengige i aldersgruppen 18–35 år i Mysen i Indre Østfold. Virksomheten startet opp i 1990 og her er den kulturelle dannelsen et svært viktig element i behandlingen av unge rusmisbrukere.

Daglig leder Terje Turøy mener møtet med profesjonelle og nasjonalt anerkjente artister er spesielt viktig for denne gruppen mennesker.

Kulturelle inntrykk setter en i kontakt med egne følelser. Mange av beboerne våre har vært så ruset i livet at de sjelden er i kontakt med seg selv. Gjennom Kulturdråpens produksjoner kan de få en anledning til å mestre å takle følelsene sine, sier han og forteller at mange av artistene setter seg ned med brukerne etterpå og har samtaler med dem.

Noen av artistene har selv hatt store utfordringer i livet som de kan fortelle om. De viser at de er helt vanlige mennesker som byr på seg selv og fremstår på den måten som gode forbilder som både kan inspirere og motivere beboerne våre på en god måte, fortsetter han.

Turøy forteller at det er stor feststemning på huset når Kulturdråpen kommer og i tillegg til beboere og ansatte inviterer de også tidligere beboere og venner av bedriften til konsertene. Phoenix Haga tror på inkludering, opplevelser og fellesskap, noe som er gjennomgående i all behandling de tilbyr.

Vi setter stor pris på de gangene Kulturdråpen har tilbudt workshops i etterkant av en produksjon. Vi har hatt en sanger og pianist her som dannet et kor sammen med beboerne etterfulgt av en fremføring for resten av institusjonen, sier Turøy og legger til at det er mye sosial trening i slike prosjekter.

Turøy legger ikke skjul på at han håper Kulturdråpen vil bestå som fast ordning i fremtiden.

Det er begrenset hva ansatte og andre frivillige kan tilby av kulturopplevelser. Å få så variert og profesjonell kultur inn i stua på den måten, og det er jo ikke hvem som helst som kommer heller, det er et stort løft i hverdagen for beboerne våre. Å få et personlig og intimt møte med folk som de har sett på tv, det gir sterke opplevelser som kan få positive ringvirkninger, avslutter han.

Terje Turøy
Daglig leder
Phoenix Haga

«Jeg trodde ikke jeg kunne synge. Jeg har aldri vært flink til noe. Dette kurset har gitt meg tro på at jeg også kan. Dessuten var det veldig gøy. Jeg vil fortsette å synge kor!»

Tilbakemelding fra deltaker etter kor og sangundervisning.

Musiker

Bjørn Halstensen

Jeg har vært med Kulturdråpen fra den spede start. Jeg jobber som musiker i Østfold og har et stort kontaktnettverk blant artister, også nasjonalt. Det falt meg helt naturlig å hjelpe Monica Leander med bookinger til turneer for Kulturdråpen, da jeg synes dette er et flott og ikke minst viktig tiltak.

Som artist gjør dette noe med deg og jeg merker at Kulturdråpen har vært med på å gjøre meg litt annerledes. Jeg har lært litt mer om livet og om at de fordommer man ofte sitter med om rusmisbrukere og kriminelle ikke alltid stemmer overens med virkeligheten. Jeg har tenkt mange ganger at det kunne ha vært meg eller mine barn som var i en slik situasjon, og det gjør meg mer ydmyk.

Jeg har reist med mange forskjellige artister på turné, både Dennis Storhøi, Karoline Krüger, Sigvart Dagsland, Tuva Syvertsen, Jørn Hoel, Marianne Antonsen og med koret til Sven Poppe med fler. Det har vært mange sterke inntrykk og opplevelser. Jeg husker spesielt godt da Jørn Hoel forsvant ned på rommet til en bruker på det som den gang het Østfoldklinikken for å stemme gitaren hans! Det viser at disse konsertene er mye mer et møte med en artist enn bare et underholdningsinnslag.

Sterkt var det også den gang Marianne Antonsen og jeg holdt julekonsert i kvinnefengselet på Ravneberget. Da kom en kvinne bort til oss og fortalte om sine tre barn som hun ikke fikk sett i julen. Det setter ting i perspektiv. De fleste artister som er med byr i alle høyeste grad på seg selv og flere tar seg tid til å ta en kaffe etter konserten. Sigvart Dagsland stilte for eksempel opp på et bilde sammen med en bruker på en institusjon. Mammaen hennes var stor fan av Dagsland og han skrev også en hilsen til henne. Brukeren var veldig takknemlig etterpå og uttalte: *Endelig kan min mor komme på besøk til meg og jeg faktisk har noe å gi henne!* Det er et bevis på at arbeidet er viktig.

Jeg er også meget imponert over de som jobber i fengsler og rusinstitusjoner. De har en slik tone og kommunikasjon med de innsatte og brukerne som gjør meg stolt over at vi i Norge kan behandle folk med slik verdighet. Jeg ser det gang på gang og skjønner at dette ikke er noe de bare gjør fordi vi er der. Det er sånn til daglig. Jeg mener også at Kulturdråpen, med sitt bidrag til å faktisk gi brukerne en dannelsesreise også viser dem verdighet. Når Dennis Storhøi og Sven Poppe skulle sette opp en revy med både innsatte og ansatte i Halden fengsel, så man det i praksis. Hardbarkedede kriminelle og ansatte sang i kor sammen, som likeverdige mennesker.

Det handler om å være et medmenneske og å gi brukerne noen gode referanser til å ta med videre på sin vei.

Bjørn Halstensen
Musiker og booker

«Kulturdråpen styrker samhandlingen mellom det offentlige og det frivillige, og det virker positivt inn på deltakernes livskvalitet.»

Sitat fra samarbeidspartner.

Skrivekurs

Monica Isakstuen

Å skrive, det er å elske!

Tretten spente påmeldte til skrivekurs på Phoenix Haga møter forfatter Monica Isakstuen en sen sommerdag i september. Med ulike erfaringer og forventninger til å skrive var de alle klar for å gripe muligheten og utfordre seg selv. Ikke visste de at fire kursdager og en måned senere kom de til å være bedre kjent med både seg selv og de andre deltakerne. At skriving kunne forandre noe i dem.

Jeg fant igjen kjærligheten jeg hadde mistet, forteller Sandra Willadsen (26).

Hun skrev blant annet teksten «Mitt barn» som handler om datteren hun fødte, men som nå bor i fosterhjem mens Sandra er på Phoenix Haga.

Det er noe helt annet å uttrykke seg skriftlig. En må tenke seg om og minnene ble for meg mye klarere når jeg skrev om fødselen. Jeg husker det på en helt annen måte nå, sier hun.

Sandra leste teksten opp høyt for en venninne som var på besøk. Da opplevde hun at den rørte venninnen så mye at hun selv fikk lyst på barn.

Det var veldig spesielt å kjenne på at det jeg skriver kan berøre noen andre. At det jeg skriver kan bety noe for flere enn bare meg. Det har gitt meg stor inspirasjon til å fortsette med det, forteller hun.

Deltakerne fikk gjennom skrivekurset ulike temaer de skulle lage en tekst utfra.

Når Kulturdråpen var på besøk skulle kursdeltakerne sette seg inn i hvordan det var å komme til Phoenix Haga for første gang gjennom perspektivet til et barn, en journalist, et romvesen eller deres egen mor. En annen oppgave handlet om å skrive om en person og en gjenstand i rommet for så å kombinere de to i én tekst. Mange ulike og morsomme tekster ble så

lest opp høyt for hverandre med påfølgende kommentarer og evaluering fra både hverandre og Isakstuen.

Jeg ante ikke at du satt inne med slike tanker og en slik fantasi, sa en ung mann til en annen deltaker etter øvelsen.

Jeg føler at vi som sitter her inne blir kjent med hverandre på en helt annen måte enn vi gjør ellers, sa en annen.

Monica Isakstuen holder stadig vekk slike kurs for folk som ønsker å lære seg å skrive.

Ofte starter hun med temaer som er personlige og som for mange kan virke rent terapeutiske, for så å gå over til det mer kreative der en utfordrer språket mer.

Vi øver oss blant annet på å ta andres perspektiv, noe som for mange er en utfordring. Å skrive gir en økt mulighet for refleksjon som igjen kan bidra til at en blir mer empatisk og forståelsesfull som person, legger hun til.

På Phoenix Haga er beboerne vant til terapeutiske tilnærminger til seg selv, men det er noe helt annet når det skal skrives ned.

Jeg opplevde at mange ble opprørt over tekstene om sitt eget liv så det var viktig å variere og gi dem oppgaver som ikke bare handlet om dem selv. Da løsnet det for langt flere enn bare de som er vant til å skrive fra før, eller som er mer utadvendte. Jeg ønsker ikke å være nok en terapeut i deres liv, presiserer Isakstuen.

Dråpekonserterne

Fra kort til konsert

Det hele startet for ti år siden. Monica Leander mister sin kjære bror i 2007 etter flere års rusavhengighet. Han hadde lenge kjempet med rusmisbruket og vært inn og ut av både fengsler og rusinstitusjoner. Likevel var han en person med ambisjoner og fremtidsdrømmer.

Min bror skrev så mye fint. Fine dikt blant annet. Han lagde lister og tegninger over alt mulig han ønsket å gjøre, som å pusse opp leiligheten. Jeg kjente at jeg ville vise verden at en rusmisbruker også er et vanlig menneske ved siden av sykdommen de faktisk har, det er mange som ikke forstår det, forteller Monica Leander.

Det ble starten på Dråpekortene. Monica fikk trykket opp kort med diktene til broren, og bilder av listene hans. Det første kortet hadde motiv fra deres barndom.

Der poserer de to søsknene sammen som Pippi Langstrømpe og Hulken. Det var personlig, men det ble en viktig ting for Monica å gjøre.

Tanken var at mennesker som av ulike grunner ikke har mulighet til lønnet arbeid i hovedsak skulle stå for salget. Selgerne av Dråpekortene kjøpte en pakke for 15 kroner og solgte de videre for 30. Dråpekortene ble gitt ut seks ganger i året, med første utgivelse i mai 2008. Størstedelen av inntektene gikk til Dråpefondet som hadde til hensikt å støtte forebyggende arbeid for mennesker med rusavhengighet, sier hun.

Da gatemagasinet =Fredrikstad kom i 2009, som var et ganske liknende konsept, følte ikke Monica Leander at det var plass til Dråpekortene.

Hun ville arrangere en takkekoncert for selgerne og fikk booket Magnus Grønneberg til dette. Den første Dråpekonserthen ble altså avholdt i bakgården til Varmestua i Fredrikstad en sommer. Det kom masse folk, både selgere og pårørende.

Tanken om å lage en konsertturné for fengsler og rusinstitusjoner kom i kjølvannet av dette.

Monica Leander kontaktet Fredrikstad kommune og etter hvert også Østfold kulturutvikling for å presentere idéen. Det ble bevilget midler fra Helsedirektoratet og i 2009 ble Kulturdråpen etablert.

I 2009 lanserte Kulturdråpen den første offisielle Dråpekonserthen i Østre Fredrikstad kirke. Magnus Grønneberg var også med her både som artist og arrangør. I tillegg stilte Henning Kvitnes, Klaus Hagerup og Cantare. Alle artistene stilte gratis og overskuddet på 50 000 kroner ble gitt til Ettervernet i Fredrikstad.

Tuva fra Valkyrien Allstars under Dråpekoncert #4 i Østre Fredrikstad kirke i Gamlebyen, Fredrikstad, i 2015.

Den andre konserten fant sted i 2011 og denne gangen gikk overskuddet til Ungdomskontaktene og Virvelteatret til Kirkens Bymisjon.

Konseptet Kulturdråpen har utviklet seg siden dette og kan i dag, takket være midler fra både Helsedirektoratet, Kriminalomsorgen og Østfold fylkeskommune tilby 6–8 kulturaktiviteter ut til institusjonene i hele Østfold per år.

Likevel er ikke Kulturdråpens fremtid sikret på noe som helst måte, og Monica søker penger på lik linje med alle andre hvert år.

Jeg ønsker å kunne utvikle prosjektet til å tilby mer variert kultur, som kor og skrivekurs, teater og musikkworkshop, sier hun.

Tormod Gangfløt i Østfold kulturutvikling har derfor tatt initiativet til Dråpekoncert nummer fem i rekken for å synliggjøre hva Kulturdråpen jobber med.

Artistene stiller fortsatt opp gratis og overskuddet vil også i år gå til et forebyggende tiltak for ungdom.

Konsert

Elvira Nikolaisen og Mathias Eick

Mathias Eick og jeg gjorde to konserter med Kulturdråpen hver dag en uke i juni. Vi kjørte fra fengsel til institusjon, før vi dro hjem til våre ganske vanlige liv i Oslo. Samtalene i bilen var ikke heller de samme som vi ellers har på vei fra en spillejobb. Det var ikke til å komme unna at her møtte vi et annet publikum enn vi vanligvis gjør. Ikke nødvendigvis fordi menneskene var så ulike andre mennesker i et ordinært publikum, men fordi her var deres problemer så transparente, i et fengsel eller på en rusklinikk blir du tvunget til å definere ditt problem. I den virkelige verden kan man ganske anonymt gå på konsert og nyte av det anonyme, av å forsvinne i musikken og hyggen. Men så var det så fint å oppleve igjen hvor stort fellesskap det bor i musikken i seg selv.

I musikken bor det lindring og trøst, men også nostalgi og lengsel, påminnelser om det som er verdt å streve for. Å leve i en hverdag der andre så totalt setter grenser for ens frihet og muligheter må være en prøvelse. Det å bli minnet på at en er et individ med en unik historie og et uavhengig sinn, er så uendelig viktig.

«Når dere har vært her med et tilbud er det stille en uke etterpå. Det fungerer som valium. De innsatte har liksom ikke noe å klage på etter en sånn opplevelse.»

Tilbakemelding fra fengselsbetjent etter konsert i Sarpsborg fengsel.

Konsert og skrivekurs

Per Olav Hoff Mydske

Jeg har vært på turné med Kulturdråpen ved flere anledninger. Både med bandet mitt Stor Overraskelse, som Skranglebein og som gjesteartist med blant annet Tuva Syvertsen i Valkyrien Allstars. Og så har jeg holdt skrivekurs.

Før jeg dro på min første runde hadde jeg hatt mange tanker om det å sitte i fengsel selv. Jeg er en svært nysgjerrig person og kunne ha lyst til å oppleve å sitte noen dager i fengsel, for å få inspirasjon til å skrive tekster. Men etter jeg hadde vært på turné så la jeg fra meg den tanken, det er altfor befriende å kunne gå ut gjennom porten igjen når en vil. Det har derimot vært utrolig inspirerende å kunne bidra med mitt mens jeg er der på besøk. Og jeg ser at det er så mange elementer rundt Kulturdråpen som er svært nyttige utover musikkopplevelsen, både for innsatte i fengsler og brukere på rusinstitusjonene.

Disse kulturbesøkene er veldig samlenende og miljøbyggende mellom fangevoktere og fanger og mellom ansatte og brukere. Det er en 40 minutters unntakstilstand der alle sammen er tilskuere og forskjellen mellom dem viskes ut.

Konsert

Karoline Krüger

Jeg var på turné med Kulturdråpen sammen med Bjørn Halstensen. Vi var ute tre dager og besøkte tre steder hver dag. Det var en sterk opplevelse som jeg gjerne gjør igjen. Settingen er jo ganske spesiell, siden premisset for en konsert vanligvis er at folk har selvstendig valgt å komme. Det gjør at det etableres en kontrakt mellom publikum og utøver som ikke er like selvfølgelig når en spiller for folk på en institusjon, selv om det er frivillig å delta. Som utøver føler jeg at en konsert er en dans med publikum – og hvis publikum ikke vil danse, er det lite man kan gjøre. I fengsler blir det en spesiell energi mellom meg som leder dansen og de som lytter. Blant annet er jo ofte mange fremmedspråklige så hvilket språk jeg synger på kan plutselig bli irrelevant. Det er som om teksten er underordnet og man sitter igjen med en kraftig energi i rommet der musikken taler for seg. Og mange av disse menneskene er vant til kraftige stormkast i livet. Det kjenner du som utøver. I Halden fengsel for eksempel spilte vi for 120 maskuline menn og jeg prøvde ut noe cabaret-materiale som jeg skulle bruke til Festspillene i Bergen. Det var på avansert tysk og noe amerikansk. Ganske eksklusivt repertoar i grunn og de var et helt fantastisk publikum. Over alt hvor vi var danset publikum med og mange kom og spurte om musikken etterpå. Jeg tror at grunnleggende sett er musikk ekstremt viktig. Det lager på en måte orden i kaos og gir måter å formulere nære emosjoner på som språket ikke mestrer. Og jeg tror at det kan være spesielt viktig for mennesker i en slik absurd og uvanlig ramme som fengselet er.

Teater

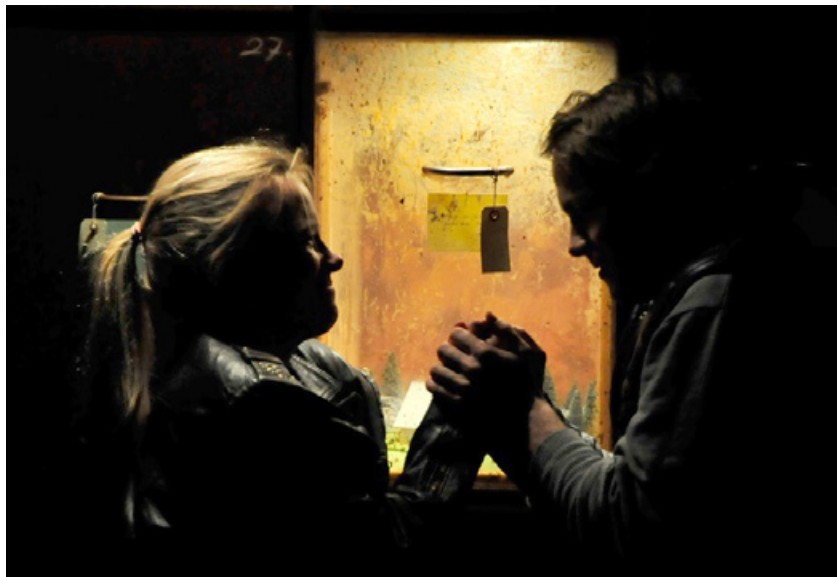
Minnes museum

En minnerik opplevelse bak grå murer

Klokken er litt før 11 en solrik morgen i Halden fengsel. Rundt 60 innsatte fra avdelingene B og C entrer sakte men sikkert gymsalbygget for å overvære en helt spesiell teaterforestilling. Spente og litt usikre spør de oss fra Kulturdråpen hva det er de skal være med på. «Håper ikke det blir kjedelig», sier en. «Hva? Skal vi sitte inni en boks?». «Det gjør vi jo hele tiden», sier en annen når vi forteller om hva som skal møte dem.

Men «Minnes museum» er langt fra kjedelig. Og «boksen» er så ulik en celle en kan komme. Teater NIE har nemlig bygget et 60 kvadratmeters rektangulært museum inne i en gymsal. Publikum sitter på to langsider på bittesmå sammenleggbare fluktkrakker tett i tett omringet av gamle arkivskap. Noen kan åpnes, andre forblir et lukket mysterie. I midten foregår spillet. Skuespillerne går opp og ned langs landgangen og tettere på sitt publikum er det nesten umulig å komme, med mindre man sitter på fanget deres. Det er tydelig at noen av de innsatte føler seg litt ubekvem i starten. En stor kar med capsen godt trukket ned over pannen sitter foroverlent og ser konstant ned i gulvet, titter knapt opp på skuespillerne. Andre igjen skuer usikkert rundt seg og foretrekker ikke en mine. Men de fleste sperrer øynene opp av nysgjerrighet, spenning, glede og entusiasme. Dette er ikke dagligkost i fengselet. Denne type teater er ikke dagligkost for de fleste mennesker.

Med få rekvisitter og overlatt til kun ord og mimikk, blir publikum dratt inn i en verden til to brødre, som tar oss med på en reise inn i deres minner om oppveksten sammen. Den ene snakker engelsk, den andre både norsk og engelsk. En musiker går rundt i rommet og spiller all musikken live på

forskjellige instrumenter. Han snakker tjekkisk, men det gjør ingen ting, selv om vi ikke forstår hva han sier. Forestillingen handler om ubetinget kjærlighet. Om vennskap og svik. Om forelskelse og savn og om å bli bekreftet av menneskene rundt seg. Det veksles mellom humor og alvor, spenning, stillestående filosofiske monologer og energisk krangling og festing. Det handler om livet. Om et liv som kan være gjenkjennelig både innenfor og utenfor grå murer.

«Dette var veldig moro», smiler han som var redd det skulle bli kjedelig etter forestillingen. «Noe helt annerledes og veldig inspirerende», sier kameraten. «Jeg likte best når de to brødrene kranglet. Det fikk meg til å tenke på min bror. Vi er også sånn sammen», forteller en ung mann av afrikansk opprinnelse. «Jeg likte å være i dette rommet», sier en litt eldre fyr, som sammen med flere av de innsatte ivrig åpner arkivskuffene der det ligger forskjellige rekvisitter, minner, som henspiller på handlingen i stykket. Mange henter flyere og infoskriv om Teater NIE og forestillingen. Det er tydelig at de vil lese mer om dette særegne de akkurat har overvært.

«Minner» mumler en muskuløs mann alvorlig mens han nikker bekræftende, idet han kommer mot oss. Blikket hans sier alt om at forestillingen fikk ham til å reflektere over ting i sitt eget liv.

Minnes museum vekker nemlig mange minner. Den er spekket med referanser til populærmusikk fra 80-tallet og henviser både til kassettspiller, Nintendos Super Mario og andre stereotypiske og tidsriktige elementer. I tillegg handler den om en gutt som trenger å bli sett av sine nærmeste. Som opplever at verden

ikke er helt på hans side. «Føler du av og til at du kan falle av jordkloden?», spør han sin storebror, som flåser det bort. Storebroren er konstant oppgitt over lillebroren. Sånn er det jo ofte. Når lillebroren til slutt tar selvmord forstår vi alt sammen. Alle de små detaljene i replikkene, den usikre mimikken, avhengigheten av brorens bekræftelse, til tross for sitt naive, glade og enkle vesen. Mot slutten av forestillingen står vi sammen med de to brødrene utelåst på en altan og drikker øl i regnet, og vi får vite at det er siste gang de er sammen. I virkeligheten står de to skuespillerne midt på et gulv inne i en scenografi i en gymsal i Norges største og sikreste fengsel, med brusbokser kamuflert med papirlapper med påskrift i blå tusj «NIE Beer». Men de har klart å skape en illusjon, lekt med vår fantasievne og trukket oss med inn i en fiktiv verden der selv han med capsen som satt og stirret demonstrativt ned i gulvet, sitter rak i ryggen og måper mot dem. Han har glemt seg selv et øyeblikk. Han er med ett kun en fange av kunsten, og vi velger å tro at den markante forandringen i kroppsspråket hans beviser at det beriket ham, i hvert fall litt.

Vi tenker. At hvis i hvert fall én av alle de totalt 120 innsatte i Halden fengsel som overværet Minnes museum. Eller de totalt 2000 innsatte og brukere på ulike fengsler og rusinstitusjoner i hele Østfold, som får besøk av kunstnere gjennom ett år. Hvis én av alle dem ser lysere på tilværelsen, blir inspirert til å oppsøke kunst på utsiden av murene, eller får åpnet opp noen stengte dører i seg selv etter et besøk av teater eller konserter.

Da har Kulturdråpen lyktes.

I god tid før hvert arrangement utformes det en plakett som sendes ut til respektive fengsel eller institusjon. Plaketten henges opp på infotavlen for å markedsføre arrangementet internt.

2010

Kulturråpen presenterer skriveverksted med **Hilde Hagerup**

Kulturråpen presenterer konsert med **Pernille Heckmann**
Prof på norsk
Varmestua
2. juledag
Kl. 14.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Magnus Grønneberg**

+

«Hele huset synger» med Julie Dahle Agaard m/band.

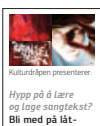
2011

Kulturråpen presenterer inspirasjonsforedrag med **Dagfinn Enerly** i samtale med Dag Solheim.

Konsert med **Jørn Hoel**
Halden fengsel
Tirsdag 24. mai
Kl. 13.00

Kulturråpen presenterer Østfoldkirkens
Mandag 22. august
Kl. 10.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Tuva**
Spilletid i Halden fengsel
med Magnus Larsen og Bjørn Håkonsen
Østfoldkirkens
Mandag 26. september
Kl. 12.00

Kulturråpen presenterer skriveverksted med **Hilde Hagerup**

Kulturråpen presenterer konsert med **Magnus Grønneberg**

+

Teaterkurs m/ Hans Petter Thøgersen og Terje Brevik.

Animasjonskurs m/Katz Plunkett.

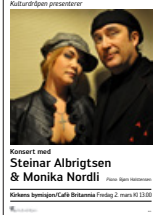
2012

Kulturråpen tilbyr kurs i **redesign** av klar med Svein Øve Kirkorn

Kulturråpen presenterer Østfoldkirkens

Konsert med **Steinar Albrigtsen & Monika Nordli**
Kirkens bymisjon/Café Britannia
Fredag 2. mars kl. 13.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Østfoldkirkens**
Tirsdag 21. august
Kl. 14.00

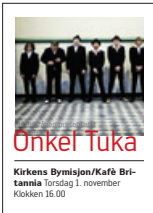
Kulturråpen presenterer konsert med **Marianne Antonsen**
Ravnberget fengsel
Mandag 26. november
Kl. 14.00

+

Nysirkus workshop m/ Circus Cirkor.

Kor, 8 uker, i samarbeid med Østfold musikkråd.

2013

Kirkens Bymisjon/Café Britannia
Torsdag 1. november
Kl. 16.00

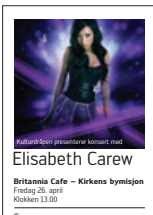
Kulturråpen presenterer konsert med **Paal Flaata**
Gatemagazinet
Tirsdag 12. desember
Kl. 12.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Sigvakt Dagsland**
Café Britannia/Kirkens Bymisjon
Tirsdag 20. juni
Kl. 13.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Dennis Storhøi**
Fossumkollektivet
Tirsdag 15. mars
Kl. 13.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Elisabeth Carew**
Britannia Cafe - Kirkens bymisjon
Tirsdag 13. januar
Kl. 13.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Monica Isakstuen**
Gatemagazinet
Tirsdag 11. juni
Kl. 15.30

Kulturråpen presenterer konsert med **Rita Engedalen**
Ravnberget fengsel
Fredag 22. november
Kl. 15.30

Kulturråpen presenterer konsert med **Tommy Tokyo**
Halden fengsel
Onsdag 2. oktober
Kl. 17.30

+

Høstrock i Halden fengsel med Hank von Helvete og «Damer i blues».

Kor, 8 uker, i samarbeid med Østfold musikkråd.

2014

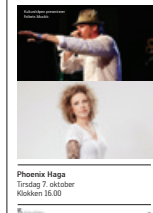
Kulturråpen presenterer konsert med **Karoline Krüger**
Kirkens Bymisjon
Lønn som forberet, Danner 20
Mandag 13. mars
Kl. 15.30

Kulturråpen presenterer konsert med **Cecilia Vennersten & Mats Westling**
Grøpsenteret
Onsdag 21. mai
Kl. 15.30

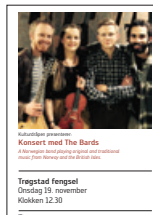
Kulturråpen presenterer konsert med **Hank Cash**
Eidsberg fengsel
Onsdag 3. september
Kl. 12.30

Kulturråpen presenterer konsert med **Phoenix Haga**
Tirsdag 17. oktober
Kl. 16.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Halden fengsel**
Tirsdag 1. oktober
Kl. 17.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Konsert med The Bands**
Tirsdag 1. oktober
Kl. 17.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Cantare**
Sykehuset Moss, og for rusbehandling
Tirsdag 2. desember
Kl. 20.00

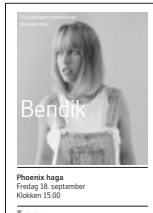
+

Nysirkus workshop m/ Circus Cirkor.

Dennis Storhøi som showdoktor i Halden fengsel.

Kor, 12 uker, i samarbeid med Østfold musikkråd.

2015

Kulturråpen presenterer konsert med **Bendik**
Phoenix Haga
Fredag 18. september
Kl. 15.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Darling West**
Fossumkollektivet
Mandag 12. oktober
Kl. 15.00

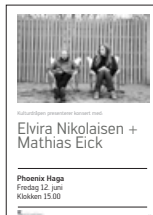
Kulturråpen presenterer konsert med **Eva & the Heartmaker**
Fossum kollektivet
Fredag 27. mars
Kl. 13.00

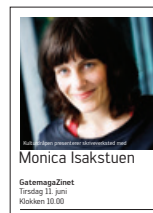
Kulturråpen presenterer konsert med **Raman Duo**
Eidsberg fengsel
Tirsdag 14. april
Kl. 13.30

Kulturråpen presenterer konsert med **Minnenes museum**
Halden fengsel
Fredag 1. desember
Kl. 11.00 og 13.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Elvira Nikolaisen + Mathias Eick**
Phoenix Haga
Fredag 12. juni
Kl. 15.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Monica Isakstuen**
Gatemagazinet
Tirsdag 12. oktober
Kl. 15.00

+

Kor, 16 uker, m/Svenn Poppe i samarbeid med Østfold musikkråd.

Trommeworkshop med Helge Norbakken og Snorre Bjørck.

Frank Skovrand m/band.

2016

Kulturråpen presenterer konsert med **Eirin Handegard**
Fossumkollektivet
Tirsdag 2. juni
Kl. 09.30 - 14.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Daniel Kvammen**
Halden fengsel
Tirsdag 13.00

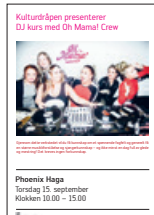
Kulturråpen presenterer konsert med **Mhoo**
Ravnberget fengsel
Mandag 11. april
Kl. 16.30

Kulturråpen presenterer konsert med **Halden fengsel**
Tirsdag 26. mai
Kl. 13.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Halden fengsel**
Tirsdag 24. mars
Kl. 13.00

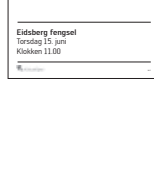
Kulturråpen presenterer konsert med **Halden fengsel**
Tirsdag 28. september
Kl. 09.30 - 12.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Halden fengsel**
Tirsdag 28. september
Kl. 09.30 - 12.00

Kulturråpen presenterer konsert med **Halden fengsel**
Tirsdag 28. september
Kl. 09.30 - 12.00

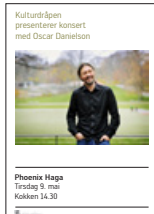
Kulturråpen presenterer konsert med **Halden fengsel**
Tirsdag 28. september
Kl. 09.30 - 12.00

Kulturdråpen presenterer animasjonskurs med E6 Østfold medieverksted

Workshop med **Circus Cirkor**
Phoenix Haga
Onsdag 12. september
Kl. 11.00 - 13.00
Billettekst - forestilling kl. 13.30

Kulturdråpen presenterer konsert med **Oscar Danielson**
Phoenix Haga
Tirsdag 9. mai
Kl. 14.30

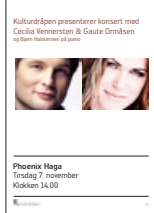
Kulturdråpen presenterer konsert med **Magnus Berg Band**
Café Britannia / Kirkens Bymisjon
Fredag 24. mars
Kl. 13.00

Workshop og konsert med **FANGEKORET**
Ravnberget fengsel
Onsdag 20. september
Kl. 09.30 - 12.00

Kulturdråpen presenterer konsert med **Østfoldkirkens band**
Fossumkollektivet
Tirsdag 28. september
Kl. 11.00

Kulturdråpen presenterer konsert med **Cecilia Vennersten & Gearte Ormås**
Phoenix Haga
Tirsdag 7. november
Kl. 14.00

Kulturdråpen presenterer konsert med **Son of Light**
Sykehuset Østfold
Fredag 27. oktober
Kl. 10.30

Kulturdråpen presenterer konsert med **Frank Skovrand m/band**
Eidsberg fengsel
Mandag 13. november
Kl. 12.30 - 14.30

Noen av artistene som har vært på tur med Kulturdråpen

